

Boerderijnummer 5.2.170
Erfnaam erve Tjoonk-Loch Berend
Oudste vermelding 1460
Huidig adres Bovenbergweg 12

Historie boerderij

De boerderij Tjoonk, vroeger al een vrij grote boerderij, stond schuin achter de tegenwoordige boerderij LochBerend nu bewoond door Berend Jan van den Berg en de familie Hofhuis-Steen. Deze boerderij werd al in 1460 genoemd: in dat jaar meldt Sweder van Voorst, heer van Keppel en Almelo, dat hij de tienden over het erve Tioding uit het leenverband heeft ontslagen. Evenals andere boerderijen in de buurt was Tjoonk in 1601/1602 door oorlogshandelingen verwoest en dus onbewoond.

Archief huis Albergen.
1460 op St. Gregorius.

Sweder van Voerst, heer te Keppel en Almelo, betuigt dat hij ten behoeve van Herman Pesie de twee grove en smalle tienden over de erven en goederen Tioding en (T)Evenbrinck in de buurschap Elsen uit het leenverband heeft ontslagen en tot vrije edele en eigene goederen heeft gemaakt.

1475. Schattingsregister.
Thyoding. 2 s., bet. 3 golden r.g.

1601/1602. Verpondingsregister.
iss woeste, tobehoerende aan Besten, niet bewohnt ende ligt tot vogelweide.

1604.
De tienden (Albergen) brachten op 9 mud rogge en 9 mud boekweit van ieder der volgende erven: Toynck, Boesinges, Loynck, Tevenbrinck, Everdinck, Bloemelinck, Evynck en Megelinck. Dit zaad werd na Deventer gereden.
Alle rogge en boekweit uit 1604 werden op 2 April verkocht aan een Fries, te weten schipper Joucke van Harlingen. In twee reizen werd alles opgehaald en geleverd.

1642. Vuurstedenregister. Dries Tioinck.
1675. Vuurstedenregister. 1 vuurstede.
1682. Vuurstedenregister. Grubbe van Herinkhave werd vermeld als eigenaar.

1683.
Tijonck geeft smal ende groven thiende daer onder behoren volgende parcelen:
't Kruise stücke bij den Diepenwech 1 mudde.
Die Bree inden Esch bij 't Schot nae 't huys groot drie mudde.
Den Steenbarch anden gaerden 6 schepel maer is niet int geheel thientbaar.
't Barch stücke voor 't schaep schodt 3 mudde.
Den Diependael achter inden Esch 2 mudde.
Den Nieuwen camp is thientvrij.
't Hoff stücke achter den hoff op den Esch drie schepel.

RAO. 222. Huisarchief Herinckhave te Fleringen. Inv.nr. 519.
1728.
Akte van verkoop door Friedrich Christian van Bonninghausen en Johanna Maria Antonetta Grubbe aan pachter Gerrit Tjoonk te Elsen van de helft van het erve en goed Tjoonk.

RAO. 227.1.1. Archief afkomstig van de fam. Dikkers. Inv.nr. 461.
1746.
Akte van transport door Assuerus Fockinck aan Jan Dikkers (Scholte van Rijssen) en zijn vrouw Derkje Hermelink van het erve Tjoonk in de buurschap Elsen.

In sept. 1770 laten Jan Dikkers en vrouw Derkjen Hermelink hun testament opmaken: Zij legateren o.a. het erve en goed 't Joonk te Elsen aan hun dochter Fenneken, huysvrouw van Jan Brouwer, alsmede 2 stukken lands genaamde het Diependal in de Elsener Esch.

Idem. inv.nr. 463.

1781.

Akte van transport door de verwalter-richter van Kedingen aan Hendrikus Dikkers van een gedeelte van het erve Tjoonk in de buurschap Elsen, dat Dikkers had gekocht in een executoriale verkoop wegens belastingschulden van de vorige, niet nader genoemde eigenaar.

In 1805 koopt Jan Dikkers te Rijssen voor f 971,- van de Commissie van Financien van het Departement Overijssel de tienden gaande uit Thioonk.

In 1805 is er een maagscheiding na het overlijden van Berend Senkeldam; de weduwe Berendina Tjoonk zal hertrouwen met Willem Dijkman of van Dijken. De nagelaten kinderen zijn Berentdijn, Arent, Jan, Wilmine en Jenneken. Berendina krijgt vaders kiste, Jan en Arent vaders kleeren, Jenne en Wilmine een bedrag van f 5,-.

Bij de veetelling van 1811 waren 1 ruïn, 1 merrie, 4, koeien, 1 vaars en 2 kalveren aanwezig.

Vanuit het Dikkersbezit, dat toen ruim 100 ha in Markelo omvatte, kwam in 1876 de boerderij Tjoonk met 42 ha grond op naam van Jan Hendrik Schreurs van de Schreur (5.3.080). Twee jaar later werd de grond verdeeld: 20 ha en de boerderij bleven op naam van Jan Hendrik Schreurs en 22 ha werd eigendom van Derk Gerritsen, een vrijgezel wonend op Willink. Waarschijnlijk was Derk slechts tussenpersoon, want weer 2 jaar later werd Leida Wolthuis, de echtgenote van Jan Oonk op den Dijk, de eigenaar. Dit echtpaar stichtte in 1880 de nabij gelegen boerderij Meengs (5.2.175).

Buurkinderen van de Bovenberg in 1923. Links vooraan 3 meisjes: Hanna Daggert, Truida Wevers (*1918) en Johanna Wevers (*1919). Daarachter Jan Willem Wissink (*1914), Arent Jan Vasters (*1911), Tonia Gerritdina Johanna Wevers (*1911), Berendina Vasters (*1916), Jan Hendrik Vasters (*1914), Arent Jan Klumpers (*1912) en Hendrik Wevers (*1914). De kinderen Vasters dragen zwarte petten en donkere rokken i.v.m. overlijden van hun moeder

Omdat de familie Schreurs uiteindelijk geen opvolgers had vond er in 1906, in opdracht van de erven Schreurs, een openbare verkoping plaats van het erve Tjoonk in de Bovenberg. Het huis en de schuur werden voor afbraak, samen met 7½ ha grond, aangekocht door Berend Jan van den Berg afkomstig uit het Enterbroek. De overige grond raakte versnipperd. Door enkele aankopen, waaronder één grote van 3½ ha in het Elsenerbroek, werd de bedrijfsomvang uiteindelijk 12½ ha. In 1952 werd door de familie van den Berg de huidige boerderij Lochberend gebouwd. De gebinten van de oude

boerderij werden nog gebruikt voor een schuur die achter de huidige boerderij Meengs staat. Omstreeks 1982 omvatte het grondbezit ongeveer 9 ha. Bij de ingang van het tankmelken werd gestopt met het melken; het boerenbedrijf werd afgebouwd.

Bewoners:

► Eerstbekende bewoner was omstreeks 1640 Derk Wissinks die getrouwd was met Jenken Tioinck. Van hen zijn 4 kinderen bekend. Trientien trouwde in 1664 met Jan Berentsen/Averessink in Notter. Jenken zou in 1665 getrouwd zijn met Claes Freriksen in het Kerspel Delden, maar de akte werd later doorgehaald. Zoon Derk werd geboren in 1645 en dochter Altien werd de opvolgster. Nadat

Derk Wissink omstreeks 1646 overleed, trouwde de weduwe Jenken Tioinck in 1647 met Berent Wilmsen. Uit dit tweede huwelijk van Jenken werd in 1654 de zoon Frerik Tioinck geboren.

▶ Altien Tioinck trouwde in 1660 met Derck Everdinck van Eeftink (5.2.500). Het paar kreeg 5 kinderen. Zoon Derk werd geboren in 1660. Dochter Elske (*1663) trouwde in 1697 met de weduwnaar Berent Arentsen. Arent werd geboren in 1666. Geseken (*1668) trouwde omstreeks 1695 met Gerrit Haykers op Haykers (pand 5.3.270) en hertrouwde omstreeks 1704 met Henrick Vrielick uit Herike. Jongste zoon Andries (Dries, *1671) trouwde ca. 1717 met Henriken Schreurs op de boerderij Schreurs (de Schreur, 5.3.080).

▶ In het begin van de 18^e eeuw was Bernt Nijnhuys de bewoner. Zijn 3 bekende kinderen waren: Derkje, die in 1723 trouwde met de weduwnaar Jan Dijkmans in Rijssen, Maria die in 1730 trouwde met Garrit Jansen Aeltink in Holten en de zoon Garrit Nijnhuys die de opvolger werd.

▶ Garrit Nijnhuys, ook Tjoo(i)nk genoemd, trouwde in 1730 met Garritjen Heegemans (*1704) van Hegeman (5.2.220). Uit het huwelijk werden 6 kinderen geboren. Oudste dochter Berndijne Tjoonk (*1731) trouwde in 1764 met de weduwnaar Berent Moerwinkel in Goor. Arnt (1733-1809) vestigde zich elders in de Bovenberg op de Noordenberg (Klein Tjoonk, 5.2.040); hij trouwde in 1784 met de weduwe Gerritje Jansen Keysers uit Holten. Jan werd geboren in 1736, Janna in 1738, Aeltjen in 1741 en jongste dochter Jenneken in 1744.

▶ Omstreeks 1760 woonde op Tjoonk het in 1756 gehuwde echtpaar Egbert ten Berfde of Noltus en Geesken Reynts Holshorst. Het paar kreeg 6 kinderen die allen Tjoonk werden genoemd. Jan werd geboren in 1757, Dijne in 1759 en Hendrick in 1761. Hermina (*1764) trouwde mogelijk met Hendrik Jan Stegeman in Laren. Jannes (*1767), die ook wel de achternaam ten Barwelen droeg, trouwde in 1808 met Jenneken Endemans op Endemanshutte (Marckelo 1.3.280) en jongste zoon Jan Hendrik (1769-1814) trouwde in 1796 met Janna Assink van Assink (5.3.250), vestigde zich uiteindelijk op de Kemper (5.2.490) en droeg vanaf toen de familienaam Kempers.

Na het overlijden van Egbert ten Berfde hertrouwde zijn weduwe Geesken in 1778 met Hendrik Hendrikzen (van) Scholen/Veldhuis en ging toen hoogstwaarschijnlijk wonen op Veldhuis, het latere PietGeije (5.2.022).

▶ Het volgende paar dat omstreeks 1771 op de boerderij Tjoonk ging wonen was Bernt Willemsen of Tjoonk (1729-ca. 1791) en Willemken Slettenhaar (1735-1806). Het paar had eerst in het Elsenerbroek gewoond. Bernt was afkomstig van Wilms (5.3.310) en Willemken was geboren op de boerderij de Gloer in Zuna. Ook dit paar had 6 kinderen, waarvan er 3 in het Elsenerbroek werden geboren. Dochter Jenneken (1767-1811) trouwde in 1792 in Hellendoorn met Jan Coenraat Gerritsen Barge/Borgerink uit Marle en hertrouwde in 1800 met Harmen Vinkers van Vinkert (5.3.340). Jan (*1770) trouwde twee keer in Den Ham eerst met Coba van Soppers en later met Aaltjen Ekkel. Hendrik (1772-1844) trouwde in 1810 met Jenneken Reeff in Kerspel Goor. Jannes (1775-1848) trouwde in 1815 met Willemina Siegerink uit Ambt Delden en ging uiteindelijk in Enter wonen. De jongste dochter Everdine werd in 1779 geboren en de oudste Berndijne (*1763) werd de opvolgster. Nadat Bernt Willemsen of Tjoonk omstreeks 1791 was overleden hertrouwde Willemken Slettenhaar in 1792 met Jannis Colvoort, weduwnaar van Cornelia Boswinkel in Goor.

▶ Berndijne Willemsen of Tjoonk (1763-1839) trouwde in 1783 met Gerrit Senkeldam (1748-ca. 1804), zoon van Berend Senkeldam in Kerspel Goor. Het paar kreeg 11 kinderen waarna Gerrit overleed. In 1805 hertrouwde Berndijne met Willem Dijkman (1749-1830) uit Holten. Uit dit tweede huwelijk van Berndijne werden nog weer 2 kinderen geboren. Dochter Gerritdina (*1806) werd maar 37 dagen oud. Zoon Gerrit Jan Tjoonk (1807-1887) trouwde in 1849 met Johanna Oongs van Eungs uit Markelo-dorp; zij gingen later boeren op de boerderij Tjoonk in het Groningerveld (5.2.090). Van de 11 kinderen uit het eerste huwelijk overleden er 7 op zeer jeugdige leeftijd. De dochter Berendine Tjoonk of Senkeldam (1788-1854) had in 1808 een relatie met de boerwerker Jan Meyer die toen op de boerderij de Thije in Herike (Hericke 3.2.050) verbleef; vanaf 1816 was Berend Leeftink haar partner op de Branderhorst in Herike/Elsenerbroek, waarna ze in 1826 nog trouwde met de weduwnaar Roelof Sprokkereef. De zoon Arend (1790-1811) werd slechts 21 jaar. Jan Tjoonk of Senkeldam (1798-1861) trouwde in 1834 met Gerritdina Veldhuis uit Herike (Bonten, Hericke 3.3.310) en vestigde zich op de Schutterij (5.3.040). De dochter Willemina Tjoonk of Senkeldam (*1792) werd de opvolgster.

▶ Willemina Tjoonk of Senkeldam (1792-1846) trouwde in 1816 met Hendrik Eeftink van de boerderij Eeftink (5.2.500). Het paar kreeg 6 zonen. De oudste, Gerrit Hendrik (1817-1879), trouwde in 1843 met buurtgenote Janna Hegeman van Lentfert (5.2.180) en ging boeren op het boerderijtje Bonten in Herike (Hericke 3.3.310 aan Herikeresweg), Berend werd geboren in 1821; hij overleed in 1892, Arend (1822-1847) overleed op

24-jarige leeftijd, Jan (*1824) werd slechts 3 maand oud en de jongste (weer) Jan (1830-1917) trouwde in 1855 in Wierden met Jenneken Egbertsen. De zoon Gerrit (*1818) werd de opvolger.

► Gerrit Eeftink (1818-1892) trouwde in 1847 met Arendina Willems (1825-1907), geboren in Kerspel Goor. Ook dit paar kreeg 6 kinderen. Oudste zoon Jan Willem werd in 1848 geboren. Hendrika (1850-1927) trouwde in 1888 met de weduwnaar Hendrik Jan Mensink, afkomstig uit Enterbroek; zij verhuisden naar Ambt Delden. Jenneken (*1853) trouwde in 1875 in Rijssen met Roelof Mensing. Tweelingbroer Jan Hendrik (*1853) trouwde in 1894 met Johanna Veneklaas uit Holten. Geertrui (*1858) trouwde in 1885 in Rijssen met Hendrik Jan Timpers. De jongste dochter Mina (*1865) trouwde in 1891 in Hengelo met Gerhard Nijhof. De familie Eeftink-Willems vertrok in 1877 naar Rijssen.

► De volgende bewoners, tevens eigenaren, waren Jan Hendrik Schreurs (1835-1905) en echtgenote Johanna Hendrika Dijk (1857-1906). Jan Hendrik was afkomstig van de boerderij de Schreur (5.3.080) en werd ook wel Schreurs Hinne genoemd. Het paar was in 1879 getrouwd en ze kregen 7 kinderen. De zoon Berend Jan (1880-1944) trouwde in 1904 met Jenneken Rotman van de Kemper (5.2.490) en werd later weer boer op de Schreur, het geboortehuis van zijn vader. Dochter Janna (1882-1952) trouwde in 1904 met Willem Hembrecht in Goor. Hendrika (1884-1961) trouwde in 1904 met Jan Hendrik Mensink op 'n Iemker (5.2.510). Hendrikus (1887-1938) trouwde in 1913 met Johanna Willemina Bloemendal in Enterbroek. Jenneken (*1891) overleed al na 1 jaar. Jan Hendrik (*1892) trouwde in 1917 in Wierden met Hendrina Schreurs. De jongste zoon Gerrit Hendrik (*1897) vertrok in 1906 naar Goor; hij overleed in 1916 te Utrecht. Na het overlijden van de ouders in respectievelijk 1905 en 1906 verkochten de erven de boerderij via een veiling aan de uit Enter afkomstige Berend Jan van den Berg.

► Berend Jan van den Berg (1870-1945) uit Enterbroek was in 1902 getrouwd met Hendrika Deurnink

03-06-1906

Notaris ten Hoopen te Wierden zal dinsdagen 5 juni bij inzate en 19 juni bij toeslag, telkens 's voormiddags 11 uur, ten huize van H.J. Rotman op de Kemper te Elsen, voor de Erven Jan Hendrik Schreurs publiek verkoopen : Het boerenerv "Tjoonk", gelegen in de Bovenberg te Elsen, gemeente Markelo, bestaande in huis, schuur en erf, met bouw-, wei-, hooi- en grasland, leem- en veengrond, heide en denbos en te samen groot bijna 21 hectaren, te veilen in 27 perceelen, waarvan eene lijst ligt bij de Kemper en F. Wevers op het Erve Roos te Elsen, die tevens, evenals B.J. Schreurs te Elsen, aanwijzing doet. -(Het huis en de schuur worden voor afbraak geveild.) De op de perceelen 1 en 2 staande genummerde boomen, bestaande in peppelen, wilgen, eiken en iepen, zullen den 19 juni, 's morgens 10 uur op de plaats afzonderlijk worden geveild en kunnen door de koopers van die perceelen worden benaderd, tegen vergoeding van 5% aan de koopers van de bomen.

(1879-1943). Hun oudste 3 kinderen waren in Enter geboren. In Elsen werd nog de jongste dochter Berendina Hendrika (1907-1968) geboren, die in 1934 trouwde met Jan Willem Altena van de Klooke, de opvolger op de boerderij Aarselman in het Markelose broek (Marckelo 1.6.270). Oudste dochter Siena Willemina (*1902) overleed op 9 jarige leeftijd. Geertruida Gerritina (*1903) trouwde in 1925 met Jan Hendrik Wolberink in Stokkum maar overleed al na 1 jaar huwelijk. De zoon Gerrit Jan werd de opvolger.

► Gerrit Jan van den Berg (1904-1983) trouwde in 1934 met Jenneken Geertrui (Jenneke) Noteboom (1913-1986) uit het Stokkumerbroek. Ze kregen een jaar later zoon Berend Jan van den Berg.

► Berend Jan (*1935) die ongehuwd bleef, kreeg in 1988 inwoning van zijn neef van moederskant Geert Hofhuis (*1962) afkomstig uit Diepenheim en partner Marianne Steen (*1967) uit Markelo. Marianne kwam hiermee te wonen op de plaats waar ooit haar verre voorouder Gerrit Tjoonk (1807-1887) woonde. Geert en Marianne trouwden in 1992 en kregen 2 dochters: Joyce (*1994) en Iris (*1997).